అపర కపి

ముదిగొండ శివప్రసాద్
M A Litt (PhD)

రైలు ఈడ్చుకుంటూ తెనాలి స్టేషను నుండి బయలుదేరింది. అసలే ఎండా కాలం. దానికి తోడు పాసెంజరు బండి ప్రయాణీకులు విపరీతమైన ఉక్కతో వడతో సతమతమైపోతూ వున్నారు. సరిగ్గా రైలు ప్లాటుఫారంమీదనుండి కదిలే సమయానికి ఓ పెద్దమనిషి తనకంటే పెద్దదైన ఓ బెడ్డింగుతో తోసుకుంటూ ఆ ఎండలో పెట్టెలోకి దూసుకువచ్చాడు. వస్తూ వస్తూనే బారిష్టరు పార్వతీశంగారు ఎదురుగా వున్న ఓ గుండు వ్యక్తిపైకి బెడ్డింగు విసిరేశాడు. ఆయనెవరో తిరుపతి పోయివస్తున్నాడల్లే వుంది. నున్నగా గుండు కొన్నిరాయల్లే వుంది అసలే బరువైన బెడ్డింగు అందులోనూ ఎండలో నుండి వచ్చింది అకస్మాత్తుగా నెత్తిన పడేసరికి బాధ భరించలేక ఓ మోస్తరు ఏడుపే లంకించుకున్నాడు - అప్పుడే రైలెక్కిన మన బారిష్టరు పార్వతీశం మోచేత్తో అవతలి సీటులోని వ్యక్తిని ఒక్క పోటు పొడిచాడు ఆయన విలవిలా తన్నుకుంటూ జరిగాడు పక్కకు. పార్వతీశం ఆ ఖాళీ నాక్రమించి ఓ చిన్న సకిలింపువంటి ఘుర్ఘుర ధ్వని చేసి నాలుగువైపులా కలియచూచాడు. కొంతమంది విస్మయపోయారు ఈయన సాహసానికి. మరికొందరు కోపంతో చూస్తున్నారీ చేష్టలను. పార్వతీశం అటూ ఇటూ చూచి సీటును మరికొంచెం గట్టిగా స్థిరపరచుకొని నిర్లక్ష్యంగా ఓసారి రైలు పెట్టినంతా పరిశీలించి, ఒక్కసారి పెద్ద కేక పెట్టినట్లున్నాడు 'బొత్తిగా మన తెలుగువాళ్ళ కసలు బుద్ధే లేదండీ!'

అయితే ఆ ఎండలో, వడలో, సందడిలో త్రొక్కిసలాటలో ఆ మూడో తరగతి రైలుపెట్టెలో తెలుగువాడికి బుద్ధి ఉన్నదా లేదా, లేకుంటే ఎందుకని లేదు! అన్న విషయాన్ని గురించి విచారించడం అటువంటి కపీసం విచే ఓపిక కూడా ఎవ్వరికీ లేదు అందుకని ఈ పార్వతీశం ఏమంటున్నాడన్న మాట కనీసం ఆయన పక్కన కూర్చున్న వ్యక్తి కూడా పట్టించుకోలేదు. అయితే ఆయన అంతటితో ఊరుకోలేదు. తన మాట నిరూపించుకునేటందుకు వ్యాఖ్యానంగా ఉపన్యాసం ప్రారంభించారు 'అసలు బుద్ధి వున్నవాళ్ళయితే ఇలా ఒకే రైలుపెట్టెలో ఇంతమంది ఎక్కుతారా! అక్షరాలా ఇవి

తెలుగు రైలు. రేణిగుంటనుండి విజయవాడదాకా పోతుంది - దీనిలో ఈ రష్షేమిటి? ఎవరన్నా ఫారినర్ కనుక చూస్తే నవ్విపోతాడు — ఇది రైలా? అసలిది రైలేనా అని నేను అడుగుతున్నాను... అది రైలవునో కాదో చెప్పే ఓపిక లేక పాపింజెర్లు అలా సొమ్మసిల్లి వున్నారు గానీ! - కానీ పార్వతీశం అంతటితోనూ ఊరుకోలేదు. ఏ పల్లీ చదువా అమ్మేవాడికి వల్లేనో లేచి నిలబడి కంఠాన్ని కంచులా మోగించి ఉపన్యాసం పొడిగించాడు.

'తెలుగువాడికి బుద్ధిచెప్పడానికి మరి కొన్ని కారణాలు కూడా చెపుతాను చిత్తగించండి - తెలుగువాడికి తెలుగువాడంటే పడదు. ఖర్మగాలి ఎవరైనా ఒక తెలుగువాడు పైకొస్తున్నాడంటే వాడి కాలు పట్టి లాగి కింద పడేసేవరకూ విశ్రమించడు. రెండవది తాను పైకి పోవడం కాదు తెలుగువాడికి ముఖ్యం. తోటి తెలుగువాడు పోకుండా చూడటం - తెలుగువాడికి తెలుగు వాతావరణం గిట్టదు - బెంగాలీ పంచకట్టు కావాలి, నిజాం షేర్వాణీ కావాలి, మద్రాసు టిఫిను కావాలి హిందీ కవిత్వం కావాలి - చివరకు పిల్లల్ని చదివించేందుకు ఇంగ్లీషు కాన్వెంటు కావాలి - అందాల తెలుగు - ఆనందాల తెలుగు నా వీరభాష తెలుగు. నా తేనెల భాష తెలుగు ఎవ్వడికీ అక్కర్లేదు.... అసలే అక్కర్లేదు... ఏమిటీ బుద్ధిహీనత ఎందుకీ నాన్సెన్స్ - అనలేమిటీ అంట' పార్వతీశం రాజకీయ నాయకునిలా మాంచి ఆవేశంగా ఉపన్యాసధోరణిలో పడి తన్ను తాను మరచిపోయాడు.

ఇంత హడావుడి జరిగేసరికి బండి లోని అన్ని జతల కళ్ళూ కొంతవరకు పార్వతీశంపైపు ప్రసరించాయి. కొందరు వింతగానూ మరికొందరు వినోదంగానూ చూస్తున్నారు....పార్వతీశం ఇంకా అలాగే ప్రసంగాన్ని సాగించారు. 'నా మటుకు నేను కొన్ని వందల సంఘటనలతో ఉదహరించగలను ఈ విషయాన్ని బలపరచేందుకు అసలు నా జీవిత చరిత్రలో వాటి నన్నింటినీ వ్రాస్తున్నాననుకో - అది వేరే సంగతి. ఒకసారి నేను ఆగ్రా పోయినాను ఆగ్రా - ఏదీ తాజమహాల్ వుండే ఆ ఆగ్రా. అక్కడ పూర్ణిమ చంద్రువెన్నెల రాత్రిలో కూర్చున్నాను. నా చుట్టూ నాలుగైదు భాషల మనుషులు - ఆ వాతావరణం నా మనసులో పులకలెత్తించి వేయించింది - హృదయం పులకరించింది 'జలజా జనా పాంగ' అని నుమచరిత్రలోని పద్యం రాగయుక్తంగా ప్రారంభించాను

'అయ్యా ఇది వసు చరిత్రలోది' రైల్లో ఓ మూలనుంచీ కేక —

'గుడ్డు కదూ...' పార్వతీశానికి కోపం వచ్చి అన్నాడు.

'గుడ్డు కాదండీ - పిల్లే' అంతా నవ్వారు.

వాతావరణం ఇలా నవ్వులపాలు కావడం ఆయనకు నచ్చలేదు - 'చాల్లేవయ్యా - మహా విద్వాంసుడివి బయలుదేరావు. ఏదో ఒకటి మనువో వసువో -

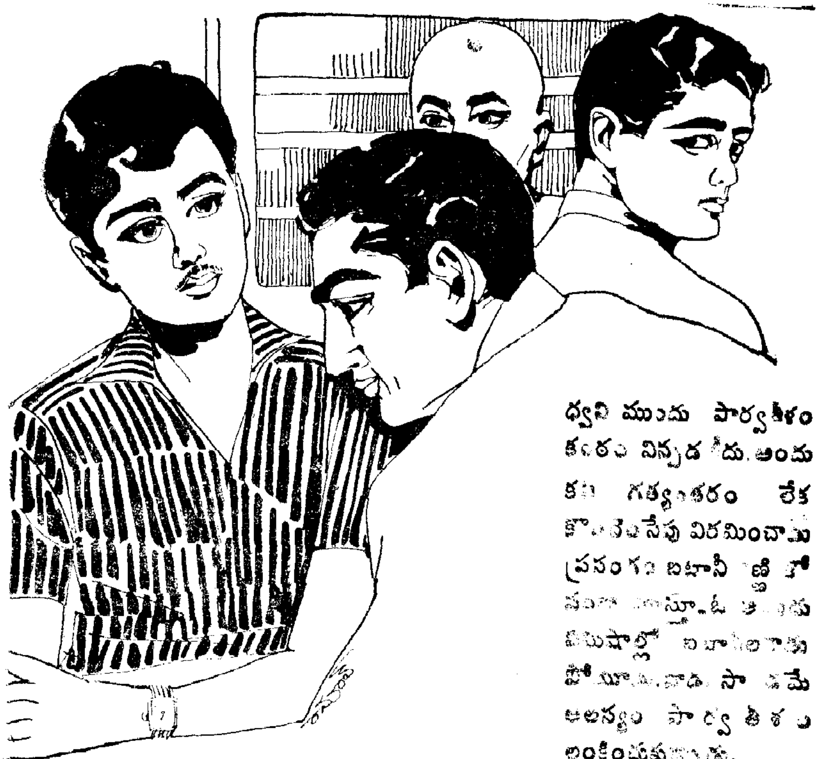

ఏం మునిగిపోయింది ఈ కొంపేం గానీ.... చూడరా - ఇదీ [illegible] తెలుగువాళ్ళ తెగులు - ఇదే పరాయి భాషవాడయితే ఆ తప్పొప్పులను మన్నించి పూసి పాలిష్ చేసి ఫారిన్ పంపి తమ భాష గొప్పతనం చెప్పుకుంటాము. కానీ మనవాళ్ళే... అంతా రంధ్రాన్వేషణ...'

'ఆ ఎవరికి కావాలండీ కాలక్షేపం బటానీలు ఎవరిక్కావాలి!' పక్క పెట్టెలో నుండీ బటానీల బుట్ట ప్రవేశించా డొకాయన ఈ పెట్టెలోకి. అతని కంఠ ధ్వని ముందు పార్వతీశం కంఠం విన్పడలేదు. అందుకని గత్యంతరం లేక కొంతసేపు విరమించాము ప్రసంగం బటానీ [illegible] [illegible] స్టూడెంట్ [illegible] మనుషాల్లో బటానీలు [illegible] పోయాడు. సా[illegible]మే ఆలస్యం పార్వతీశం అంకించుకున్నాడు.

'అందుకే [illegible] కవిరి దేశమంతటినే బొత్తిగా నచ్చలేదు - ఏ ఫారిన్లో పోయి హాయిగా బతకాలనుకుంటున్నాను'

ఫో - ఇప్పుడే ఫో పీడ [illegible] అన్నారెవరో అవతలి కిటికీ వద్దనుంచి...

'ఏమిటీ సోది, ఎవడడిగాడు ఈయన్ను ప్రసంగించమని-' అన్నట్లు ముఖం పెట్టారు చాలామంది చీకాకుతో.

'అంతే కాదు మిత్రులారా! వినండి ఇకనుండి నేను తెలుగు భాషలో రచనలు చేయడం కూడా మానివేస్తాను-' కఠోర

మైన తన అభినవ గుణాఢ్య ప్రతిజ్ఞ వదల లేదు పార్వతీశం తెలుగు వాళ్ళమీది కోపంతో... దీనితో పక్కాయనకు ఆసక్తి పెరిగి అడిగాడు - 'అయ్యా-తమ నామధేయం ఏమన్నారు...'

'వల్లభకవి' మన పార్వతీశం - ఇక నుండి వల్లభకవే అందాం - ఠంగుమని సమాధానమిచ్చాడు. 'వల్లభకవి' అన్న ఆయాదక్షరాలూ రైలుపెట్టె నొక్కసారి మంత్రముగ్ధం చేసివేశాయి...కంపార్టుమెంటు మొత్తం ఒక్కసారి పులకలతో కదిలిపోయింది - 'వల్లభకవి' 'వల్లభకవి' మహాకవి వల్లభకవి వీరా?' ప్రముఖ ప్రజాకవి. సుప్రసిద్ధ నవలా రచయిత ఉత్కృష్ట వాగ్గేయకారుడు - వేలాది ప్రజల ఆరాధ్యదైవం వల్లభకవి వీరేనా? ఓహో ఎంత ధన్యులమయ్యాము - వారెక్కిన పెట్టెలో ఎక్కి ప్రయాణం చేయడంతో ఎంత అదృష్టం లభించింది మనకు.. ఇలా వెల్లువలాగ రైలుపెట్టెలో ఆలోచనలు పొర్లిపొంగాయి...

'స్వామీ. తమరేనా వల్లభకవీంద్రులు... ఓహోహో' పక్కనే కూర్చున్న పెద్దమనిషి సాభివందనం చేశాడు కవికి.

వల్లభకవి చిరునవ్వు నవ్వాడు...

'అసలా చమత్కార భరితమైన సహజ మృదుమధుర గంభీర సంభాషణా క్రమం చూచి నేను అప్పుడే అనుకున్నాను - ఈయనెవరో మహామహులై వుంటారని. అనుకున్నట్లే అయింది - మా అదృష్టం పండింది' మరో భక్తుడు తన అభిమాన కవికి కైవారం సమర్పించాడు.

'అపర వాణీధవులు తమరు' ఒకరి నుండి.

'పుంభావ సరస్వతులు' మరొకరి స్తుతి.

'అపర కవులు అపర కవులు' ఓ అజ్ఞాని ప్రేలాపన.

'ఛత్ నోరుముయ్యి. అపర సరస్వతి అనాలి.'

మరో మిత్రుని సవరణ....

రైలు పెట్టె మొత్తమూ సంరంభంతో సంతోషంతో నిండిపోయింది. ఎటు చూచినా స్వాగత వాక్యాలే—సన్మాన ప్రసంగాలే—నవ్వుల వెల్లువలే—నర్మగర్భ సంభాషణలే—వీటన్నింటికీ వల్లభకవి హృదయపూర్వకంగా సంతోషించినట్లుగా అతని ముఖాన్ని బట్టే తేలికగా పోల్చుకోవచ్చు. పెట్టెలోని ప్రజలు అప్పటి వరకూ తన యెడల చేసిన అవజ్ఞను క్షమించానన్నట్లు దయార్ద్ర దృష్టి ప్రసరించాడు వల్లభకవి.

'స్వామీ తమరు సామాన్య విలా థర్డు క్లాసులో ప్రయాణం చేయడమే మా అదృష్టం'

'ఏదేమయ్యా—నేను గాంధేయవాది [illegible] తెలుసు కదా ప్రజాకవి ప్రజల నుండే పుడతాడు—ప్రజలలోనే బతుకుతాడు. ప్రజలలోనే చస్తాడు—

'ఆహాహా' కరతాళ ధ్వనులతో నిండిపోయింది పెట్టె 'స్వామీ మీ కంటి గుర్రం రచనలో జానకి పాత్ర నెందు

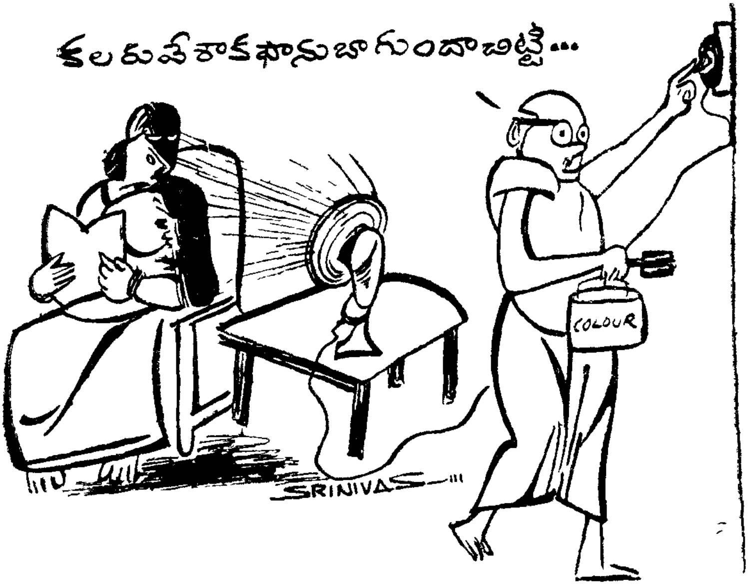

కంత క్రూరంగా చిత్రించారు?'

'అది దాని ఖర్మం—ఆ జాతికి క్రూరాత్మురాలు. భగవంతుడామె నలా సృష్టించాడు. అందుకు మనమేం చేస్తాము?'

'ఆ పాత్ర నలా అర్ధాంతరంగా వదిలేశారే చివరి కది ఏమవుతూందని మీ ఉద్దేశం—'

'ఆ - ఏ 'ట్రైనో' దూకి చస్తుంది.' నిర్లక్ష్యంగా సమాధానం చెప్పారు వల్లభ కవి —

ఆయన నలాంటి ప్రశ్నలతో బాధించకూడదని మరొకరు ఆ పృచ్ఛకుణ్ణి మందలించారు—అంతలో ఓ చిన్న స్టేషను వచ్చింది. బండి ఓ నిముషమాగి మళ్ళీ బయలుదేరింది.

మహాకవీ - మీ ప్రస్తుత కార్యక్రమమేమిటి? ఆసక్తితో ప్రశ్నించారొకరు.

'ఆఁ - ఆ విషయానికే వస్తున్నాను' వల్లభకవి అందరి సముఖాలూ ఒక్కసారి కరికించారు—

కంపార్టుమెంటు మొత్తమూ తన వైపే చూస్తున్నది.

ముసలితాత ఒకాయన కళ్ళజోడు ముక్కు మీదికి లాగి ఆప్యాయంగా చూస్తున్నాడు తన్ను. ఓ యువకుడు ఆటోగ్రాఫు పుస్తకం చేతులో పట్టుకుని రడీగా వున్నాడు తన కోరకు. ఒక చిన్న గడ్డం పెద్ద మనిషి చేతిలో మ్యాస్ పేపర్ పక్కకు నెట్టి పైన పడుకున్నవాడు

కిందికి తొంగి చూస్తున్నాడు తన వైపే ఆసక్తిగా.. పెట్టెలోని ఆడవాళ్ళంతా తన్నే చూస్తున్నారు. మగవాళ్ళంతా తన్నే చూస్తున్నారు. అంతా తన్నే చూస్తున్నారు....

'నే నొక బృహత్తర సంకలనం ప్రచురింప బోతున్నాను.'

ఆటంబాంబు వదిలినట్టు రైలుపెట్టెలో తన అపూర్వ కార్యక్రమాన్ని ప్రచురించాడు వల్లభ కవి.

'సంకలన మంటే సంకలనం కాదు. అపూర్వ సంకలనం. పట్టాపద్దు పుస్తకాల్లా చిత్తు కాగితాల్లో చెత్తకాగితాల్లో ముద్రించి అమ్మరు దాన్ని. మేలిమి కాగితంపై ఏపూం పోస్టరులానో ముద్రిస్తారు...'

'తెలుగులో నేనా ?' ఒక సంశయాత్ముని ప్రశ్న.

'ఉ - స్ - మాట్లాడరాదు. వాడు చెప్పేది చిత్తగించు' పక్కవాని సర్దుబాటు—

'తెలుగులో ఉత్తమ పుస్తకాలు నశించాయి. సాహిత్య స్థాయి పతనమై పోయింది. మనిషికో గ్రంథాలయం పెరుగుతున్నన్న నిజమే కాని లైబ్రరీల పొడవూ వెడల్పూ ఎటూ పెరిగాయి కాని లోతు మాత్రం లేదు..

('గుంట తవ్వితే సరి' అని ఓ గుంట ఓసైడ్కమెంట్ చిన్నగా)

అందుకనే నా లోకోత్తమ సాహిత్యాన్ని అందరికీ అందుబాటులోకి తీసుకు రావాలని ప్రయత్నం ఒకటి ప్రారంభించాను — దానికి మీరంతా హృదయపూర్వకంగా ఉదారంగా యథాశక్తి ఇప్పుడే ధనం ఇవ్వాలి.'

ధనం మాట వచ్చేసరికి రైలుపెట్టె స్తంభించి పోయింది రైలు కదలుతున్నా. పెట్టెలో మనుషుల ఊపిరి ఆడుతున్నదో లేదో పోల్చుకోవడం కష్టం!

ముసలాయన కళ్ళు అలాగే తెరచేసి కటికి పాట్లు పడసాగాడు యువకుడి ఆటోగ్రాఫ్ బుక్ జేబులోకి పోయింది. ఎదురుగ కూర్చున్నా తన ముఖాన్ని దిన పత్రికలో దాచుకున్నాడు.

ఇంకా ఇదరు ముగ్గురు అటు లిస్టు ఏదో ఎలక్షన్ల గూర్చి, విజయవాడ ఎండల గూర్చి సంభాషణ ప్రారంభించారు. దూరం తరిగి పోతూన్నది - విజయవాడ వచ్చేస్తున్నది. వల్లభ కవికి తిక్క తిరుక్కొచ్చింది ఈ వాతావరణంలో మార్పును చూచి ఛీ, ఏం జాతి పిరపమైన జాతి! దబ్బనంగానే చస్తుంది జాతి. హరిశ్చంద్రుడి నా దెరుగుదమా. భోజరాజా నా దెరుగదమా. శ్రీనాధుని నా దెరుగుదమా శ్రీకృష్ణరాయలనాడు తెలుసా మనకి దుర్గతి ఎన్నడూ లేదిది స్వతంత్ర భారతంలో ఎంతటి అవమానం ?' అనే శంతో ఓ చిన్న పుస్తకం తీసి "అందుకే నే నన్నాను తెలుగువాడికి తెలుగు తప్ప మరేమీ తెలేదని. పక్క భాషల వాళ్ళను చూచి బుద్ధి తెచ్చుకుంటే సరి - అంటూ వేసరు తర్వాత చదువుదురు. విజయవాడ వచ్చేస్తున్నది. దిగిపోతే మళ్ళా దొరకరు మీరు - వెయ్యండి. మీ ఇష్టం

పుస్తకం బలవంతంగా ఎదురుబల్ల మీద వ్యక్తి ముందుకు నెట్టాడు. ఆ పెద్ద మనిషి వల్లభ కవి దబాయింపుకు తట్టుకో లేక డబ్బు ఆపుకోలేక పచ్చి వెల క్కాయ మింగినట్లు ముఖం పెట్టి నాలుక వ్రేలాడ వేశాడు పళ్ళ సందునుంచి—

'తియ్యండి. తియ్యండి డబ్బు దబా యిస్తున్నాడు వల్లభకవి. దొంగతనం కాదు బందిపోటు. అన్నట్లున్నది వ్యవ హారం అనుకుంటున్నారు పాసెంజర్లు.

'ఏయ్ గడ్డం పెద్ద మనిషీ, కిందికి దిగిరావయ్యా—ఇదిగో సంతకం చెయ్యి' వల్లభ కవి హుంకారానికి గడ్డం పెద్ద మనిషి కిందికి దిగక తప్ప లేదు. 'సినిమాలకు క్యూలలో నిలబడి చొక్కాలు చింపించుకొని జేబులు కత్తె రలు వేయించుకొని పళ్ళికిలించుకొని డబ్బులు ఖర్చు చేసుకొని కొంప చేరు తారు. ఉత్తమ సాహిత్యమంటే సరి ఎక్కడలేని దరిద్రమూ వస్తుంది మనకు. ఆ వెయ్యండమ్మా చందాలు వెయ్యండి. డిటెక్టివు లయితే చదువుతారు కాని సాహి త్యం అక్కర్లేదా మీకు ..'

వల్లభ కవి వామనునివలె ప్రారం భించి చూస్తుండగానే త్రివిక్రముడై నాడు—

'మీ కిచ్చిన చందాకు ప్రతిఫలంగా మా కేమిటి ముడుతుంది' పై నుంచి దిగిన గడ్డం మనిషి ప్రశ్నించాడు. వల్లభ కవికి కోపం వచ్చింది 'ఏమయ్యా గడ్డపు పెద్ద మనిషీ! బ్రతుకంతా యుటిలిటేరియన్ పర్పస్‌తోనే చూస్తారా ...చంద్రుడు ఎందుకు వెన్నెల కురుస్తు న్నాడు?? పండ్లు ఎందుకు కాస్తున్నాయి. వర్షాలు ఎందుకు పడుతున్నాయి. దేవు డెందుకు సృష్టిస్తున్నాడు ...

'పని లేక' గడ్డం మనిషి సమాధానం'

"ఏడ్చినట్లుంది నీ తెలివి. ఇదంతా నిష్కామ కర్మయోగం. మహా కవుల గ్రంథాలు కొనడమూ చదవడమూ ముద్రించడమూ నిష్కామంగానే జర గాలి. అయినా అంత కోరుతున్నావు కాబట్టి నీకో ఫ్రీ కాపీ ఆ పుస్తకం పంపుతాలే."

'ఇంతకూ మీరు మహా కవేనని ఏమిటి నమ్మకం?' గడ్డం మనిషి సూటి ప్రశ్నకు వల్లభ కవి మండి పడ్డాడు.

'లోకమంతా అంగీకరించగా నీవు మాత్రం నన్ను మహా కవిగా అంగీకరిం చవా?'

"అందరూ అంగీకరిస్తే నేను కూడా అంగీకరించాలని ఏముంది.'

మీ 'మారని కొలను' నవలలో ముప్పై ఎనిమిది తప్పులు ఉన్నాయని నేను ఆరో పిస్తున్నాను. 'ముంగిసను కరిచిన పాము' నవల అసలు మీరు వ్రాయలేదనీ మీభార్యే వ్రాసి మీ పేరు పెట్టిందనీ నేను నిరూ పిస్తున్నాను. మీ మకరంద మాధుర్యం కావ్యంలో ప్రతి పద్యానికీ ఓ తప్పును చూపిస్తాను మీరెలా సమర్థించుకో గలరు?

"గడ్డం పెద్ద మనిషి గడుగ్గాయిగా పరిణ మించే సరికి రైలులో తిరిగి రసవత్తర మైన వాతావరణం నెలకొన్నది. అందరి

నిద్రా పారిపోయింది. దిన పత్రిక చాటు నుండి దిదురుతెంచే ఆయన ముఖం ఆశతో రంగస్థలం పైకి వచ్చింది. సర్కసు చూస్తున్నంత వేడుకతో జన మంతా ఒళ్ళంతా కళ్ళు చేసుకొని ఉత్సాహంగా కూర్చున్నారు. మహాకవితో గడ్డం అర్భకుడు దెబ్బలాట పెట్టుకున్నాడు. ఇతని పొగురు ఎలా అణుస్తాడో చూడాలని పాసింజర్ల వేడుక. "కుర విమర్శకుడా" వల్లభ కవి గాండ్రించాడు పెద్ద పులిలా.

'నీవు పైన లివ్వకపోతే మానెయ్' అంతే కాని ఇచ్చే వాడికి రాహువులా నీ గడ్డం అడ్డంపెట్టకు' శ్రోతలందరి సానుభూతీ అకారణంగా మళ్ళీ వల్లభకవి పైపే తిరిగింది. తాము పైన లివ్వక పోవచ్చు. వల్లభ కవి తమ్ము దబాయించ వచ్చు - అది వేరే విషయం. కాని ఎవడో ఓ గడ్డంవాలా ఇలా మహాకవిని విమర్శించడం వాళ్ళకు నచ్చలేదు. అతను మనలో ఒకడనీ, తమ్ము దందాబారినుండి రక్షించేందుకే పోట్లాటకు దిగాడనీ ప్రజలు మరచిపోయారు.

'అడ్డం పెట్టే తీరుతాను. మిత్రులారా! ఈ వల్లభకవికి ఎవ్వరూ ఒక్క పైసా ఇవ్వకండి' తెగబడి అడ్డు నిలిచి గడ్డం మనిషి అరిచాడు కీచులాయిలా.

వల్లభకవి ఒక్క దెబ్బతో ఈ గడ్డం వాలాను పడకొడతాడని అందరూ ఆశించారు కాని అలాంటిదేమీ జరుగలేదు. చందా పుస్తకం తీసి వల్లభకవి సంచీలో సర్దుకోవడం చూసి టిక్కెట్టు లేని ఈ వినోదం ఇంకా చిత్రగించాలనుకున్న ప్రజలు అసంతృప్తి చెందారు. గడ్డంమనిషి ఇలా ఆశించని విజయం పొందడమూ వారి కంత నచ్చలేదు. 'వల్లభకవికి జై - వల్లభకవీ జిందాబాద్' ప్లాట్‌ఫారంపై కేకలు - ఈ జాకో వడి రైలు ప్లాటుఫారం చేరడం కూడా మరచిన ప్రజలు గబగబా సామాన్లు సర్దుకో సాగారు.

'అయ్యా తమకేదో సన్మానంలా గుంది' పక్కనున్న మనిషి ప్రశ్నను కూడా వినిపించుకోకుండా వల్లభకవి బెడ్డింగును తలుపు దగ్గరికి లాక్కున్నాడు... 'వల్లభకవీ వర్థిల్లాలి వల్లభకవీ జిందాబాద్' కార్యకర్తలు ఈ డబ్బా దగ్గరికి వచ్చి చూచారు ఆనందంతో ఒక్కసారి లోపలికి వచ్చి పూలదండలు వేశారు.

'తమరు థర్డుక్లాసులో వచ్చారేమిటీ! మీకోసం మేము ఫస్టుక్లాసు పెట్టెలు వెతుకుతున్నాము'.

'అది సరే - చూడండి ఈ గుమ్మం దగ్గర బెడ్డింగుతో ఒకాయన ...' కార్యకర్తలు చూచారు. గుమ్మం దగ్గిర వల్లభకవి ఎప్పుడో ప్లాటుఫారంపై జనంలో కలిసిపోయాడు. వినాదాలు చేస్తున్న కార్యకర్తల మధ్యకు దిగి కృతజ్ఞత సూచకంగా చేతులు మోడ్చి, నిలిచి బరువైన పూలదండలతో ముందుకు సాగడు గడ్డం మనిషి.